

Latweefchu Awises.

Ar augstas Geweschanas - Kummisiones sianu un nowehleschanu.

Nr. 51. Zeitortdeena 21mā Dezembera 1833.

✓ No leelas Eseres.

Ikkatrā zilvefs, kas sawu tuwaku mihlo un lihdszeetigu firdi turr, gan noskums kad no kahda nelaimiga notikkuma dsird jeb lassa, kaut tas ir tahlu no winna buhtu gaddijees; un zaur to zittus zilvekus kā sawus brahtus pamahza, lai tee fargajahs un apdohmigi dsihwo, ka arri - lai Deew's pasarga — nelaimē nekluhst.

Tā ir schis nelaimigs notikkums, ko scheitan dsirdeefet, gan warrehs dascham par mahzibu derrigs buht.

Zannī 7tā Dezembera deenā bija dauds muhsu lauschu mescha preefsch muischias malku zirst, kur arri zitts kohki tappé no kahjahn laisti. Gan zirteji kohku weenā pussi dsiftaki iszehrt, gribbedami lai tas us to paschu pussi friht, bet ne ikreisas tā noteek: jo, woi wehjsch to pagreesch, jeb kohks tā paslihpī stahw ka mas to nomanniht warr un nefriht tur kur tas zirtejs to dohma un laisch. Tā ir taggad tas notifke. Tee zirteji weenu leelu egli us to pussi laide kur laudis newaid, bet kad ta sahke libgotees tad us ohtru pussi frehlehs kur weens fainneeks ar saweem puiscHEELS strahdaja. Nu sauz un pleeds, lai behg', lai behg'!! — schee freij — bet ahtrumā wehl nesinnadami us kurru pussi buhs eet. — Tas kohks patam us semmi nahkoht starp zitteem kohleem lauschahs un kavejahs; tamehr tee diwi strahdneeki to eeranga un drohschā weetā pabehg, bet tas treschais — pee azzim newessels buhdams — to newarreja drihs nomanniht; gan skrehja — bet tē jaw kohks friht un ar gallofna sarreem to aissnemm un tam, neween mugguru siyri fasitta bet ir galwu lohti ewainoja. — To tuhlin us flahtaku mahju nowedde un pehz daktera paligu skrehje, bet tas nelaimigais to wairs

nesagaidijs; jo tikkai 3 — 4 stundi winsch wehl dsihws palifke un tad sawu garru islaide.

Winnam wahrdi bija „Mattihs“ walleneeka Mikkela dehls no Tennebeeku Mattihsa mahjahn im pahri par 30 gaddu wezs effoht bijis. No jaunahm deenahm tas sawu slimmu azzu deht par pilnu strahdneeku netappe rehkinahts bet walleneeka un gan drihs nabbaga kahrtā buhdams, tatschu sawu maijsiti gohbigi zik spehdams pelnija, ne kā daschi kas flinkuma deht, kaut ir masa waina teem buhtu, apkahrt staiga un dahwanas no zitteem salassa.

No schi nelaimiga notikkuma warr mahzitees un wehrā nemt: 1) Kad kas kohku sahk zirst, tad waijaga zitteem no abbahm pusschim tik tahlu atkahptees ka tohs tas aissneegt newarr; jo kohku nemahk galwoht us kurru pussi tas krittihs. 2) Teem mescha usraungeem buhs us to arri statitees, ka tee laudis ne par beesi kohpā strahda, bet ikkram sawu weetu eerahdiht un pamahziht lai nelaimē nenoteek.

— g.

No Kandawas.

Par muhsu pussi schogaddu labbiba un seens paldees Deewam labbi tappa fanemts im arr labbi augli bija. Ruddensfehja irr labba; bet ta agraka wehl labbaka irr. Lai Deew's tehwes mums dohd labbu parvassaru fagaidiht, tad mehs warresun preezatees un zerreht Deewa frehtibu nahkoschā gaddā. —

Mehs Kandarneeki newarram nozeest to ap-paksch sawu firdi klussi turreht muhsu schehlumu par muhsu fungu, kas muhs us isgahjuscheem Zahneem astahje un us sawu Krohna arrentes muischu Mattikulle nogahja, peeminneht. Kohpschu gan winsch ilgak muhs newaldija ka diwi

gaddus, tatschu jau par scho paschu ihsu brihdi mehs winnu labbu firdi, taisnibu, libgsinibu un usstizzibū prett saweem usraugeem un zitteem usstizzigeem zilwekeem dabbujam nomannih un bau-dicht. Zilwelkam, kas eeksch taisnas nohtes bija un pee winnu peefittahs, uebija dauds jaluhdsahs un dabbuja derrigu palihdsibu; un tas darrija winna firdi preeku. Mehs pateesigi wehlam: lai Deewos winnu svehti un aplaimo eeksch wissu sawu buhschanu. Winna pee muns rahdihts labs tikkuns netaps tik lehti aismirfts! Deewos lai eepreezina winna deenas lihds mirstamu stundi! —

K . . . e.

Mahnu-tizziba pa-ihfina daschureis zilweka dsihwibu.

Rahda nabbaga kalpa behrninsch 3 mehneschus wegs pepeschti apfingst, ka tas daudsreis gaddahs ar jauneem behrneem, fahk kleegt un raudaht, bet beidsoht nowahrdinahts meedsinā friht, bet gulloht tohp raushtihts no eekschiga framja. Wissi mahjas laudis turr par wahrsdinafschanu zaur wella. Scheein mahnu-tizzigeem zilwekeem nefahds zits padohms sunnams, ka labdu zilweku mekleht, kas proht wellu isdsiht. Behdiga jauna mahte leekahs vahrrun-natees no wiinneem un paschā naftswiddū ar sawu slimmu behrinim dohdahs us zellu un par zeetu nosalluschu un nelihdsenu semmi (krivescheem) aisbrauz us 3 juhdsus tahlu pilsehtu, gribbedama to slimmu behrinim lilt svehtiht un no winna wellu isdsiht.

Mahte sawu behrnu klehpī turredama steidsahs, behrns raud pee ikkuras rattu krattischanas un dausifchanas, bet jo behrns raud, jo ahtri bailiga mahte brauz un jo zeetaki to pee sawahn fruchtig spesch. Beidsoht behrna balsas paleek wahjaka — un mahtes firds meerigaka. Behrns, ta winna dohma, irr eemidsis. Winna nahk pee ta frohga, kas paschā leelzettā stahw, ta eet eekschā few un behrnu fasilditees, bet nu ta reds, kapebz behrns eshoft fluschi palizzis, tas newaid eemidsis — bet noslahpis. Woi nu ne-

bija mahte wainiga, kas, gan no bailibas pahr-nemta, sawu slimmu behrnu pee tahda laika un pa tahdu zellu us pilsehtu wedde? Bet mahnu-tizziba zittadi mahzijs, jo tas atkal bija wella darbs, ka behrninsch brauzohrt nomirre. Daschas bahbas kas no schahs nelaines dsirdeja, teize: Ta weeta (pee O — frohga) naw tihra, nu jau ohts behrns tur nomirris, pee svehtibas weddoht! — Alk, kas sinn woi nebuhs wehl dauds wairak tahdā zellā nomirruschi?

Alk mahtes, kristigas mahtes! tohpeet jelle prahrigakas un apschehlojetees par saweem slimmeem behrneem, meklejet ihstu bet ne mahnu-tizzigu paligu. Deewos schahs dwehseles no juh-fu rohkahn prassih.

B r i h n u m s.

No Londones pilsehtas (Englenderu-semme) muhsu awises tohp weens brihnischfigs notik-kuns stahstihts, kas, ja tik pateeji ta irr bijis, gan wehrts irr, ta to mihleem Latweescheem sunnamu dorra, lai ir schee Deewa wissfpehzibū, kas tik labb pee zilwekeem, ka pee svehreem rahdahs, warr apbrihnoht.

Us zittu Englantes pilsehtu, Leith fawzamu, nezik senn no Pehterbargas aiənahze fuggis, ar linneem peekrauts. Linni tappe islahdeti, un kas pee brahka leelu bakkī attaisija, kurrā dauds poħdi linnu biżżejjed, tad no ta islihde dsihws, bet lohti wahjisch faktis, kas no sawa zeetuma swabbads kluis tik masu brihdinu staipijahs, un tad ittin spirgts prohjam ffrehja. —

Schis fuggis bija 28 deenas no Pehterbargas lihds Leith pilsehtas gahjis, un tatschu pahri deenas, ja ne ilgak Pehterbargas ohsta stahwejjs, kamehr to peelahdeja; un kas warr sinnah, zik ilgi tee linnu-bakkī spihkeri gulleja, kamehr tohs us fuggi wedde? — Kas scho faktis par scho garru laiku usturreja bes barribas, bes uh-dens-lahsites, bes ta wisseem dsihweem raddijumeem dehl dwascha-wilfchanas tik lohti wajadsga wehja? Kas zits, ne ka Deewa mihestiba un wissfpehziba usturreja scho nabbaga sveh-

ri, zilwekeem par jaunu sibmi, ka tas allasch teesa, ka bes Deewa gribbeschanas un lauschanas ne weens mats no muhsu galwas, ne weens swirbuls no jumta ne friht!

C. M.

Sinnas par jauneem basnizas likkumeem.

Ta 204ta weeta to jaunu basnizas likkumu skann ta: Ifweenam basnizas fungam buhs ih-peschus rullu grahmatas usstaifht, preeksch teem kas sawa draudse peedsummuschi, kristiti, pee Deewa galda eeswehtiti jaunekti, deewgaldneeki, faderreti, nosaukti, salaulati pahri, un mirroni. Kad mahzitais jebkahdu no scheem ammata darbeem padarrijis, tad to tudal buhs schinnis rullu grahmatas uswilkt, un prohti ta, ka te warr atrash, fur, un no kahda mahzitaja katrs basnizas darbs padarrihts.

§. 205. Efsch teem rusleem par peedsummuscheem un kristiteem buhs sarafstiht: 1) to gaddu, mehnescchu, deenu un stundu, kad behrns dsimmis; 2) winna kristischanas gaddu, mehnesci, un deenu; 3) Kristijama behrna kristibas wahrdtu, un woi puiseets woi meiteets; 4) woi ihstenä laulibä, woi ahrlaulibä peedsummis; 5) behrna wezzaku kristibas- un zilts wahrdtu, kahda teem tizziba, dsihwes fahrtu un ammats; jeb no mahtes ween, kad behrna tehwos nesinnams, woi ta leela fuhma kas behrnu atness pee fw. kristibas, ja abbi wezzaki nesinnami; 6) jaraksta mahzitaja wahrdts kas to behrnu kristijis, lihds ar weetu fur kristijis; 7) fuhmu kristibas- un zilts wahrdtu, dsihwes fahrtu un ammatu. Behrmus kas nedsihwi peedsem, woi kas nomirst eckam wehl kristiti, buhs wehl ihpashi uswilkt sawa weetä.

§. 206. Jauneklu russös buhs rakstiht: 1) gaddu, mehnesci un deenu kad winnus eeswehtiti; 2) woi puiseefchi woi meiteeschi, kristibas- un zilts wahrdtu; 3) to mahjas weetu fur peedsummuschi, un zif winneem gaddu; 4) winnu wezzaku kristibas- un zilts wahrdtu, dsihwes

fahrtu un ammatu, jeb kad meesigi wezzaki nesinnami, tad to maises tehwu un gahdataju wahrdus; 5) arrig un ka proht sawu tizzibu; 6) wifsnatal ir zittas sinnas wehl.

(Turpmak tas belgiums.)

Teesas fluddinachanas.

No leelas Eseres 2tras pagasta teesas tohp wissi parradu deweji ta islikta fainmeeka Gailu Mattihsa, par kurra mantu parradu dehl konkurse spreesta, usazinati, pee saudeschanas sawas teesas, diwu mehnescchu starpa, prohti libds imu Webruuar deenu nahko-scha gadda, kas par to weenigu isflehgshanas termihnu nolikta, ar sawahm prassischanaahn un peerahdischanahm scheit peeteiktees.

Leela Eserè, 29ta Nowembera 1833.
(S. W.) Vihluppe Zulkum, pagasta wezzakais.
(Nr. 158.) Ferd. Schaur, pagasta teesas strihweris.

No Pohperwahles pagasta teesas tohp wissi parradu deweji ta Pohperwahles fainmeeka Dsirneku Ernesta, kas sawas mahjas nespelzibas dehl pats atdewis, un par kurra mantu schi pagasta teesas konkursi spreedusi — usazinati, lai tee, ja sawu teesu negribb saudeht, diwu mehnescchu starpa, prohti libds 21mo Januar 1834 kas tas weenu-weenigaas termihns buhs, ar sawahm prassischanaahn un peerahdischanahm scheit peeteizahs.

Pohperwahles pagasta teesä, 21må Nowember 1833.

(L. S.) ††† Struppal Jannie, pagasta wezzakais.

(Nr. 338.) C. Siern, pagasta teesas strihweris.

Pehz Kuldigas aprinka teesas pauehleschanas no 4ta Nowembera f. g. Nr. 933. tohp no Fahtelest pagasta teesas fluddinahts, ka tas libdsschinnigs Fahtelest muischas waggare Prizzis par atlihdsfinaschanu weena parrada no 7 rub. sudr. preeksch tahs meitas Rattrihne, un zittu mokaschanu, pee schibs teesas ubtropē us deenesku isfohlits taps, un tas termihns us 4tu Januar 1834 nolikts irr.

Fahtelest pagasta teesa 14ta Nowember 1833.
(L. S. W.) ††† Apfcheneek Jeckab, pagasta wezzakais.

(Nr. 33.) Carl Johnson, pagasta teesas strihweris.

Zittas fluddinachanas.

No Preekules muischas waldischanas teek tee Preekules pagasta lohzelli, kurri libds schim laikam nedf sawu galwas naudu maksojuschi, nedf arri passes-grah-

matas ienemuschi, preefschâ faukt, eelsch tschetrahm neddelahm no appakschrakstas deenas. Preekules muischâ few peeteiktees, neween tahs parrada palikuschas Krohna nobohschanas atlidsinah, bet arri jaunas posseß-grahmatas ienemt, — jo kas eelsch ta nolikta laika nebzihz atnahzis, taps par behgli turrehts, un netiks wairs eelsch tahs jaunas rulles-grahmatas usnemts.

Preekulé, 2trâ Dezember 1833.

2

No Brozzenes muischâs waldischanas tohp wissi loh-gelli scha pagasta, kas scheit peerakstti irr, un par dascheem gaddeem sawas Krohna dohschanas naw mak-safajuschi, neds arri paffes ienemuschi, ka deenesu ahrâ no scha pagasta mekleht warr — zaur scho sunnu usaijinati, lai 4 neddelu starpâ no schihs deenas Kal-namuischâ (Berghoff) pee Brozzenes peeteizahs un sawu parradu mafsa; bet ja ne, tad tee taps par is-behguscheem turreti, un no teem jauneem revisiones rulcem ißfiegti.

Stâ Dezember 1833.

1

Brinken,
Brozzenes dñmitskungs.

* * *

Dehl ta jaun' usnemmama revisiones rulsa, tohp wissi pee Vohpes pagasta peerakstti zilweli (stfkai ne tee, kas 1826tâ un 1829tâ gaddâ scho pagastu at-stahjuschi un zittur pahlaisti irr) pamahziti, lai tee no Fauna gadda deenas nahkoscha 1834tâ gabba eelsch 4 neddelu starpas pee Vohpes muischâs pollizeies pee-meldejahs: turklaht tohp wissi deeneft-lungi scho zil-welu gauschi luhgti, lai tohs peespeesch, ka tee no-liftâ terminâ bes kaweschanas scheit meldetohs.

Vohpê, 7tâ Dezember 1833.

2

Knaut,
muischâs pollizeies walbitajs.

Kad tee no Lambertmuischâs pagasta ar passheim us gaddu islaisti, pee schihs muischâs peerakstti zilweli wehl lihds schim dehl tahs jaunas usnemshanas naw meldejuschees, tad tohp wissi tee zaur scho fluddinascha-nu aizinati, wisswehlaki lihds to 12tu Fauna gadda mehnescha deenu n. g. ar apleezinaschanas sihmehmt no saweem deenesta kungeem, par winnu behneem un raddeem, pee schihs muischâs waldischanas peeteiktees, jo zittadi minni taps ka behgli eelsch teem jauneem dwchselu russeem peeshineti.

Lambertmuischâ, 11tâ Dezember 1833.

Ta muischâs waldischana.

* * *

Schaule wajaga festeru, kam turklaht arr ehrgeles wajag spehleht. Kas scho weetu gribbetu usnemt, warr lihds 10tu Webruar 1834 peeteiktees pee

3

Konrad Schulz,
Schaules mahzitaju.

* * *

Kohpmannim Bruzzer Zukkumâ 14to November isejohf, 15to nahkoht to nakti Maisu frohgâ us leel-zeltu no Zukkumas us Felgawu 2 sirgi sagti, par kur-reem winsch peenahkamu pateizibas naudu apsohla ja kas tohs buhtu redsejis un tam tohs atskappetu.

Weens irr dseltans, dubbult-klepperis, ar baltahm krehpem, baltu asti un masu bleffi us peeres, wairak ka 10 gaddus wezs.

Dhtrs irr pelleka kchwe, dubbult-kleppera augumâ, ar masu bleffi us peeres; labba pakkal kahja pee ap-pakschaja freemela resna, us kurras druszin klibbe, tanni paschâ wezzumiâ.

S i n n a.

Teem, kam patikhams buhtu, schahs Latweeschu Alwises ir turpinat lassift, scheit tohp sinnams darrihts, ka tahs arri nahkoschâ 1834tâ gaddâ taps rakstitas. Makfa, apstellefchana un wissas zittas leetas paliks ka preefschlaikâ, bet ka warretu sunnaht,zik awishschu lappas buhs likt rakstös eespeest, tad ifkatrs gohdigs lassitais tohp luhgts, Steffenhagen fungam pee laika to usdoht, ka tas pirzeju wahrdus un naudu warretu falassift. Jo tee, kas wehlaki schahs lappinas apstellehs, ne warrehs par launu neint, kad tee tohs pirmajus numerus ne dabbuhs lihds.

2

V r i h w d r i f f e h t.

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas pusses: J. D. Braunschweig, grahmatu pahluhkotais.

No. 659.